

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра статистики

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 6.030506 «Прикладна статистика»
за освітньою програмою
«Бізнес-статистика та аналітика»
на тему: «Статистичний аналіз рівня безробіття в Україні »

Виконавець:

студент обліково-економічного факультету
Бойко В.С.

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
Вітковська К.В.

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Ринок праці відображає основні тенденції в динаміці зайнятості, в її основних структурах, тобто в суспільному розподілі праці, а також мобільність робочої сили, динаміку і масштаби безробіття. У зв'язку з цим оцінка сучасного стану безробіття в Україні залишається одним із завдань першочергового значення.

Метою дослідження є статистичний аналіз рівня безробіття в цілому та по регіонах України.

Завдання дослідження:

- описати теоретичні та методологічні основи статистичного дослідження рівня безробіття;
- дослідити основні тенденції безробіття в Україні;
- проаналізувати рівень безробіття на регіональному рівні;
- виявити вплив основних факторів на рівень безробіття;
- зробити прогноз чисельності економічно-активного населення та оцінити її вплив на рівень безробіття в майбутньому;
- запропонувати заходи для покращення ситуації на ринку праці.

Об'єктом дослідження є «безробіття» як соціально-економічне явище, що характеризує стан економіки.

Предметом дослідження є кількісно-якісна характеристика показників, які характеризують рівень безробіття.

Методи дослідження: зведення та групування статистичних даних, розрахунок узагальнюючих показників, середніх величин та аналізу варіації і динаміки, графічні методи, прогнозування. Для обробки й аналізу інформації були використані комп'ютерні програми Microsoft Excel та Microsoft Word.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою проведеного дослідження виступили нормативно-законодавчі акти України, дані офіційних статистичних збірників, наукові публікації вітчизняних і закордонних вчених, електронні ресурси офіційних сайтів Державної служби статистики та державних установ, результати спостережень, опитувань і обстежень та інших методів збирання первинних даних про стан зайнятості та безробіття в Україні.

Проблему безробіття було висвітлено у роботах таких іноземних вчених: А. Оукена, П. Самуельсона, Г. Теренса та А. Філіпса. Великий внесок зробили і вітчизняні науковці, такі як Д. Горбач, М. Скаржинський, Д. Акімова.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (36 найменувань) та 3-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 75 сторінок. Основний зміст викладено на 68 сторінках. Робота містить 9 таблиць, 13 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи бакалавра опубліковано 1 статтю. Бойко В. С. Статистичний аналіз рівня безробіття в Україні [Текст] / В. С. Бойко, К. В. Вітківська // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 5. Частина II – Одеса, ОНЕУ. – 2019. –С.13-21.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні та методологічні основи статистичного дослідження безробіття»* розглянуто поняття, сутність та причини виникнення безробіття, наведено основні види та форми, охарактеризовано систему показників безробіття.

У другому розділі *«Аналіз рівня безробіття в Україні»* проаналізовано динаміку і структуру безробітного населення за 2010-2018 роки, розглянуто проблему безробіття на регіональному рівні.

У третьому розділі *«Моделювання та прогнозування рівня безробіття в Україні»* виявлено основні фактори, що впливають на рівень безробіття, здійснено прогноз чисельності економічно-активного населення України до 2030 року та показано як зміни, які відбудуться з чисельністю в майбутньому, вплинуть на рівень безробіття. Запропоновано оптимальні шляхи поліпшення ситуації на ринку праці.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. За період з 2011 по 2018 рік кількість безробітного населення в цілому по Україні зменшилась на 135,3 тис. осіб, або на 7,9%. З 2011 року по 2013 рік рівень безробіття скорочувався і в цілому зі цей період відбулось його зменшення на 11,0%. А протягом 2014-2017 років в країні спостерігалась протилежна тенденція, а саме відбулось збільшення рівня безробіття на 2,3 відсоткових пунктів.

2. Рівень безробіття у чоловічої частини населення вищий, ніж серед жінок більше, ніж на 35,0%. Місце проживання також впливає на рівень безробіття, що підтверджується тим, що у сільській місцевості рівень безробіття вищий, ніж у міських поселеннях на 0,6 в.п..

3. Регіональний аналіз рівня безробіття показав, що у 2018 році найвищий рівень безробіття був зафіксований у Донецькій і Луганській областях, що обумовлено політичною та економічною ситуацією, яка склалася на даних територіях. Низький рівень безробіття, здебільшого, тяжіє до таких великих міст як Одеса, Київ та Харків.

4. Проведений кореляційно-регресійний аналіз показав, що найбільший абсолютний та відносний вплив на рівень безробіття мали інфляція, яка відбувалася у країні за 2015-2017 рр., та валовий регіональний продукт на душу населення. Серед чинників, які увійшли у модель та мають вплив на рівень безробіття, слід виділити рівень освіти та розмір середньомісячної заробітної плати.

5. Здійснений прогноз чисельності економічно-активного населення показав, що у майбутньому збережеться тенденція до її зменшення, і в цілому до 2030 року вона скоротиться майже на 2 млн. осіб, або на 6,0%, що буде в подальшому сприяти збільшенню рівня безробіття в Україні.

6. Проведений аналіз показав, що зараз Україна потребує проведення комплексу заходів державного стимулювання (таких як податкові і законодавчі міри) надання роботодавцями робочих місць певним групам населення – молоді,

інвалідам. Одним з варіантів є фінансування частини заробітної плати молодих співробітників, які працюють на місцевих підприємствах, або забезпечення пільговими кредитами, скорочення ставки податків для підприємств, що надають додаткові робочі місця.

7. Молодь повинна акцентувати свою увагу на освіті в престижних вищих навчальних закладах з метою отримання професійних навичок, що додасть впевненості у їх майбутнє. Освіта виступає однією з провідних складових, що дозволяє знайти гідне місце роботи в нестабільних соціально-економічних умовах.

8. Рішення проблеми зниження рівня безробіття до мінімального і забезпечення високого рівня зайнятості працездатного населення країни необхідно шукати на шляхах зростання заробітної плати та підвищення життєвого рівня населення.

АНОТАЦІЯ

Бойко В.С. «Статистичний аналіз рівня безробіття в Україні»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 6.030506 «Прикладна статистика» за освітньою програмою «Бізнес-статистика та аналітика» Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2019.

У роботі розглядаються теоретичні основи сутності безробіття населення, наводяться його форми та види, описуються особливості державної політики на ринку праці. Здійснено статистичний аналіз динаміки та структури безробітного населення; виявлено основні тенденції розвитку чисельності безробітного населення; побудована регресійна модель впливу факторів на рівень безробіття населення України. Зроблено прогноз чисельності економічно-активного населення та показано його вплив на рівень безробіття в майбутньому. Запропоновано шляхи зниження рівня безробіття.

Ключові слова: безробіття, ринок праці, економічно-активне населення, динаміка.

ANNOTATION

Boiko V. «Statistical analysis of the unemployment level in Ukraine»

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 6.030506 «Applied statistics» for an «Business-statistics and analytics» educational program. Odessa National Economics University.– Odessa, 2019.

The work deals with the theoretical foundations of the essence of unemployment of the population, presents its forms and types, describes the features of state policy in the labor market. The statistical analysis of the dynamics and structure of the unemployed population is carried out; the main tendencies of the number of unemployed population are revealed; a regressive model of the influence of factors on the unemployment rate of Ukrainian population is constructed. The forecast of the number of economically active population is made and its impact on the unemployment rate in the future is shown. Ways to reduce the unemployment are proposed.

Keywords: unemployment, labor market, economically active population, dynamics.